

שום היתומים פרק שישי ערכין

כב.

מסורת הש"ס

(א) מנחות ז, (ב) ב"ק לט, (ג) עיין
תוספות כתובות פו, ד"ה מנכס,
(ד) כתובות נד, גיטין לה, (ה)
גיטין מח: וש"נ, (ו) שם,
(ז) ב"מ ע, (ח) כתובות פו, ב"ב
קעד, (ט) ב"ב קעד: ע"ש צפי
הרשב"ם דגריס הלכתא וכו',

דבינו גרשום

[illegible]

נְשִׁיכֵיז מוֹדֵה. בִּשְׁעַת מִיתָה הוֹדֵה אֲבִיהֶם: כּוֹלְסוּ נְמִי נְשִׁיכֵיז מוֹדֵה. וְכַעַל וְשִׁרְאֵל: גְּרוּשָׁה יֵצֵא אֵין לָהּ מַזְוֹנוֹת: הִיא רִדְבִי יוֹחֵן. דְּלִמְרָא כְּתוּבָה אֲשֶׁה מַגְבִּינֵי מִיתָמִי: מִסּוּם חֵינָה מַסְתֵּינִי לֵה. כְּדִי שִׁמְעָלָה הֲנִשְׁמִי כֵּן בְּעֵינֵי הַנָּשִׁים וַיִּנְשְׂאוּ יֵצֵא וְהִלְכָּן אֲפִילוּ וְהַגְרִישָׁה נְמִי: בְּסֵר שִׁנְיָקִישׁוּ. יִמְוֹתוּ כְּאִבִּיהֶם שְׁהֵינִי כֵּס מִמּוֹן זֶה: לֹאֹ בְנֵי מֵיעֵדֶה מֵאֹז נִיטֹס. דְּקִטְסִינֹה אֵין אֵלָה מִתְּמִין דֵּשׁ שִׁגְדִּילֹה: לָרִיד אֲסַפְסִי. אֲבִיהֶם נָתַן לְכַעַל חוּבֹה מַעֲוֹת אוֹ כֶּסֶף וְחִבֵּה בְּמַשְׁכּוֹן בִּשְׁעַת מִיתָה וְלֹה דְּסִפִּי לִיטוֹל אֵת הַסְטֵר מִיִּדּוֹ יֵצֵא: דְּשִׁמְסִי. בְּזִמְד לְאִבִּיהִן עַל שִׁאֲלֹה פּוֹרַע לֹה חוּבֹה וְכֵס בְּשִׁמְסִי דְּהַשְׁתֵּא לִיטֹל לְמִישָׁם לְרִידִי לֹלָה הִיא פּוֹרַע לֹלָה בְּבִית דִּין כְּדִי שִׁיטְרוּ לוֹ יִדְוִיו: שְׁלֹחַ מִסָּם דְּשִׁמְסִי וּמִסָּם דְּשִׁמְסִי. מִיִּתּוּקֵמִי כֵּן הֵךְ מַתְנִייתָא לְדַעֲלִי לְאִמְרוֹ נִשְׁקִי. וְהִלְכָּה חִרֵּשׁ הוּא. דְּהִיאֵה לֹלָה שְׁמֹמֹה דְּלִידִי לְרִידִי: אִילִימָה

ולא קיבל עליו לזו ת"ש ע"מ
אלא כתובתה בשלמא לר' יו
להכי כולוהו נמי כשחיביתא ויא
רב יהודה אמר רב אסי אין נ
שיש בו רבית או לכתובת א
גרופה לא אמר ליה (6) מ הא
לנכסי יתמי ט כיון דשמענא
מכאן ואיך מיוזקקנה מעיקור
גינהו רב הונא ברבי דרבי
שמטוה יומת בשמתייה יו

הכחות גדולות על הדא
 צי מאיר ששים יום והייתי
 חמר לי צא להכריו רכופין
 א להכריו שני וחמישי. שהם

תנו רבנן שום היתומים שלשים יום ושום
ההקדש ששים יום דברי רבי מאיר רבי יהודה
אומר שום היתומים ששים יום ושום ההקדש
תשעים יום וחכמים אומרים אחד זה ואחד זה
ששים יום אמר רב חסדא אמר אבימי הלכה
שום היתומים ששים יום יתיב ^א רבי חייה בר
אבין וקאמר להא שמעתא אמר ליה רב נחמן
בר יצחק לרבי חייה בר אבין ששים קאמרת
או שלשים קאמרת אמר ליה ששים דיתומים
או דהקדש אמר ליה דיתומים כרבי מאיר או
כרבי יהודה אמר ליה כרבי מאיר והא רבי
מאיר שלשים קאמר אמר ליה הכי אמר רב
חסדא ^ב מאבימי ^א קולפי טאבי כלעי עלה דהא
שמעתא "בא להכריז רצופים שלשים בשני
ובחמישי ששים ואע"ג דכי חשיב להו מר
ליומי הכרזה לא הוו אלא תמיסר יומי כיון
דמשכא מילתא שמעי אינשי ^א אמר רב יהודה
אמר רב אסי ^א אין נוקקין לנכסי יתומים אלא
אם בן היתה רבית אוכלת בהן ורבי יוחנן
אומר בן לשטר שיש בהן רבית או לכתובת
אשה משום מזוני ורב אסי מ"ט לא אמר
^א לכתובת אשה דהא תקינו ליה רבנן מעשה
ידיה ואידך זימנין דלא ספקה תנן שום
היתומים שלשים יום ושום ההקדש ששים
יום ומכריזין בבקר ובערב במאי עסקינן
אילימא בבעל חוב עובד כוכבים מי ציית
אלא פשיטא בבעל חוב ישראל ^א אי דקאכיל

ריבייתא מי שבקין ליה ואלא דלא קאכיל
לרבי יוחנן מוקי לה בכתובת אשה אלא לה
ולרבי יוחנן מי נחא מי שבקין מזוני דודאי
ידעינן אי מרווחין אי לא מרווחין הא לא
ס' כדרב יהודה אמר שמואל דאמר רב
כתובתה כב"ד אין לה מזונות אי הכי איזדק
דאיזדקין לה מעיקרא מידקין לה לבסוף
בבעל חוב עובד כוכבים שקיבל עליו לזון בן
לישקול שקיבל עליו לזו ולא קיבל עליו לזו רב
אלא מן הויבורית במאי עסקין אילימא בב
אלא פשיטא בבעל חוב ישראל אי אכיל רבי
אכיל ריבייתא וקתני נוקקין בשלמא לרבי יוד
לרב אסי קשיא אמר לך רב אסי ולרבי יוחנן
מיתמי אפילו מיניה ידידיה נמי ביבורית הא ל
אשה בבינונית ומיתמי ביבורית מ"מ לרב א
כוכבים שקיבל עליו לזון בדיני ישראל א"ה

תן לאשה כתובתה ולבעל חוב חובו בשלמא
ויהא אלא לרב אסי קשיא הכא במאי עסקי
מרימר ו' אגבי כתובתה לגרושה מנכסי דיר
יון לנכסי יתומין אלא א"כ היתה רבית אוכלת
משום מזוני ואפי' רבי יוחנן לא קאמר אלא
ד' דרבי יוחנן משום חגיגא מתנינן לה אמר רב
ז' דרב הונא חברין משמיה דרב' יתמי דאכלי
אי טעמא לא ו' אמר רב פפא פריעת בעל חוב
אמר ו' אימר צררי אתפסיה מאי בינייהו איכ
ו מתם דשמתיה ומית בשמתיה והלכתא

[illegible]

שיטה מקובצת

ס'תין דף נב ע"ב (ד"ה לכרוא): אַלעוּס
צו צירך לומר קטנים בין לשבועה בין
ס'מותר להשיבעו ניהא, אבל לרשב"ס
ננו קשה דבבבבב' דאב"י קשישא לא
הוה דפסיק אף לענין שבועה ורב אסי
גליין. תימא לישיני ליה דבגדורו אסי
תת בין לשבועה, ויזיל דבעיא היא ולא
ל': כולאוו נמי כשהייב מודה. משום
אמאי אמר טעמא דאין נזקקין משום

תלן שום היתומים ב' במאי' עסקינן אילימא בבדע' חוב עובד כוכבים מי ציית. ואם מאמר למה ליה לאתומי לרצ אפי' מממתינין ממילתיה דרב אפי' גופיה הוה מזל למיפירך דאמר דאין נזקין לנכסי יתומים אלא אם כן רבית אובלת בהם כגמא' עסקינן הכי הדין דאין נזקין אילימא בדבעל חוב עובד כוכבים

ציית להמתין עד שיגדילו ואי צבעל
 חוב ישראל מי שבקין ליה דקאכיל
 רביט וי"ל דממילתא דרב אסי לא מצי
 למפרך דלפשר לאוקמה צדלה תנא
 לה ונלעס צ"ח עובד כוכבים איירי
 ומ"ה אין נוקקין לנכסין לפרוע החוב
 אלא אם כן רביט אובלת בהן יד [ואין]
 נוקקין אפי' לא תבע להו עובד כוכבים
 חובו לפי שלא ירבה עליהן הרביט
 אצל ממתני ציית פריש רב דלדאי
 מדמתי ציית דין לשום צדתבע להו
 מיירי לפיכך פריך אי צבעל חוב עובד
 כוכבים מי ציית עד אחר השלמת
 הכרזה שלא להרפות הרביט ואי לא
 ציית אסן כן שמא יספידו בהארכת
 הזמן יותר ממה שצריכו דלדאי לא יא
 ידעינן אי מרווחינן אי לא מרווחינן לא
 צריכי הכרזה דקאמר הש"ס צסמוך
 על מילתא דר' יוחנן: **אמר** רב
 נחמן מריש לא הוה מוקקין צייתי
 בו' מבאן ואי"ך מוקקין בו' והלכה
 כרב נחמן דציית דנוקקין לנכסי
 יתומים והכי נמי אינא צהכוס צהכוס
 (כחזות 77 פד.) גזי הא דתנן מי
 שמת והניח אשה ובעל חוב ויורשים
 והיה לו מלוה או פקדון ציד אחרים
 יתנן לכושל צהכוס ואמר ר' יוחנן עלה
 (סע) (כחזות אשה ממש חניא
 אלמא נוקקין :

רצא

ה ואלא דלא קאכיל ריבייתא וקתני נזקקין בשלמא בתובת אשה אלא לרב אסי קשיא אמר לך רב אסי שבקינן מזוני דודאי קא מפסדא ונקטינן הכרזה דלא לא מרווחינן הא לא קשיא בתובעת כתובתה בב"ד שמואל דאמר רב יהודה אמר שמואל יהתובעת מזונות אי הכי איזדקקי ^ו לא מיזדקקינן לה אלא כיון דמיזדקקינן לה לבסוף מ"מ לרב אסי קשיא לעולם נזקקין עליו לדון בדיני ישראל אי הכי רבית נמי לא ולא קיבל עליו לזו ת"ש ^ו אין נפרעין מנכסי יתומים י עסקינן אילימא בבעל חוב עובד כוכבים מי צאית ישראל אי אכיל ריבייתא מי שבקינן ליה אלא דלא קין בשלמא לרבי יוחנן מוקי לה בכתובת אשה אלא לרב אסי ולרבי יוחנן מי ניהא אי כתובה מאי איריא ה נמי בזיבורית הא לא קשיא ^ו ר"מ היא דאמר כתובת בזיבורית מ"מ לרב אסי קשיא לעולם בבעל חוב עובד כוכבים ישראל א"ה רבית נמי לא נישקול שקיבל לזו

ל חוב חובו בשלמא בעל חוב בין מר ובין מר כדשנן
 שיא הכא במאי עסקינן כשחייב מודה השתא דאתית
 ל גרושה מנכסי דיתמי א"ל רבינא לאמימר והאמר
 ל"כ היתה רבית אוכלת בהן רבי יוחנן אומר או לשמר
 יוחנן לא קאמר אלא באלמנה דקמפסדא מזוני אבל
 מתנינן לה אמר רב נחמן מרישא לא הוה מידקיקנא
 יד דרב יתמי דאכלי דלא ידיהו לילול בתר שיבקייהו
 פפא פריעת בעל חוב מצוה ויתמי לא בני מיעבד מצוה
 סיה מאי בינייהו איכא בינייהו ב"שחייב מודה אי נמי
 בשמיתיה והלכתא כרב הונא בריה דרב יהושע
 תנן

[illegible]

קצת
פרטת חזק מצדו ופליג ארב אס לימא שעמא דהיישנא לצורי ולא ליפלוז אדורב אסי, וייל רבא
מחזקאנא מיירי בין במקום דאיכא למיחא לצורי בין במקום דליכא למיחא לצורי הלכך ה
בנינו בזה מצדו. הרא"ש ז"ל בתוספתו: **אין** הויה ד' **מחשבות** אדורב. פרש"י בשנאזא האשנ
(ענין מט): וילך משאשי רוצה לישא אדורב להנשא לגרע חזק האשנ כמו מלוה איתא
למילא לז' חשני, ור"ה ז"ל בשנאזא חזק האשנ בעיני האנשינו וימאנא קוצפנא חזק שפי כחם
העלעלן חז' חשני ושתותיו וישמעוניו שלם חז' חשני שיבנום בחובתם וימאנא חז' ליפסדו כלל כחם
מתם [כו'] והלכתי **כרב** הונא **כרב** דרב יוחשע, לאו בהאי לישנא שלחו מתם אלא שלחו מתם
בשמתיהו וילך למיחא לצורי, אדורב אמרינן בטתוריהו דרף ז' (ע"פ) שלחו מתם. א' לעצד ואיהו
יוחשע. הרא"ש ז"ל בתוספתו:

עין משפט
נר מצוה

ד א מיי פֿינז מנהלות מלוה
וזה הלכה כ' טושיע אלא
סמיון ק' סמיון א' ונבדל אלס
כתובות פ' י"א ד' קטן:]
ה ב א מיי פֿינז מנהלות מלוה
הלכה כ' טושיע אלא סמיון ק'
סמיון א' ונבדל אלס [ס:]
ו ג א מיי פֿינז מנהלות מלוה
הל' א' טושיע א' הייט פ' ג'
ז טעם:]
ז ד א מיי פֿינז מנהלות מלוה
הלכה א' וסמיון ק' סמיון ק'
סמיון א' וסמיון מיט סמיון א'
ח ה א מיי פֿינז מנהלות מלוה
הלכה ו' טושיע אלא סמיון ק'
ט טעם:]
י טעם:]

הגהות הב"ח

(א) גמ' א"ל ההיא דר' יוחנן
משום חנינא: (ב) רש"י ד"ה
גרועה לא אין:

מוסף רש"י

[illegible]

שינויי נוסחאות

[illegible]

י. ואע"ג דגרופה לית לה מזוני:
ג. בעליהן הלכך מגבינן לגרופה
א. אמר פריעת כו': אימור צדדי
אתפסיה: [א' נמי, שתפסו בדין]
סיה אבל בעלמא אפילו כשחייב

א סבר [דמה דאמר] מרישא לא
ך למימר דטעמא משום פריעת
חן בעיני הנשים ואע"ג דאמר'
דחיישי רבנן משום חניא ואיכא
ית תכותבן, ובערוך פי' שישאו
הראש ז"ל בתוספותי: שלחו
נא דחבי מודה או שמתה ומת'
ים טובא לרב הונא בריה דרב